

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Advokatfirmaet Thommessen AS
v/ Kenneth Steffensen

Deres ref

Vår ref

Dato

18/3942-7

28. januar 2019

Svar på klage vedrørende utviklingstillatelser til konseptet "SalmoWell" - SalmoTech AS

Vi viser til klage fra SalmoTech AS 5. september 2017 på Fiskeridirektoratets avslag 12. juli 2017 på søknad om 6 utviklingstillatelser. Videre vises det til Fiskeridirektoratets klageinnstilling 22. juni 2018, supplerende merknader 8. oktober 2018, møte med departementet 10. desember 2018, og sakens dokumenter for øvrig.

1 Saken gjelder

Søknaden og konseptet

SalmoTech søkte 6. juli 2016 om 6 utviklingstillatelser til konseptet «SalmoWell». Supplerende opplysninger ble sendt til Fiskeridirektoratet 7. juni 2017.

Søknaden beskriver konseptet «SalmoWell» – et konsept med bruk av ferskvann og bioskjerm, kombinert med ny utføringsteknologi. «SalmoWell» tar utgangspunkt i produksjonsteknologi som industrien benytter i dag, og eksisterende løsninger ved valg av not og flytekrager. Konseptet innbefatter utvikling av teknisk utstyr som skal benyttes på merder som er i allmenn kommersiell bruk i dag.

I prosjektet skal det utvikles:

1. En ny type skjerm rundt noten, omtalt som «bioskjermen», for å kunne skille oppdrettsfisk fra kontakt med villfisk, parasitter og patogener. Bioskjermen skal holde på et ferskvannsløkk.

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Fiskeri- og
havbruksavdelingen

Saksbehandler
Ingvild Hasnes
22 24 65 71

2. En mer energieffektiv avsaltingsteknologi sammenlignet med dagens løsninger, og et flytende ferskvannslager omsluttet av en presenning i polyvinylklorid (PVC).
3. Systemer for vannbåren fôrtransport.
4. Et regulerbart system for undervannsføring som kan påvirke fiskens plassering i vannsøylen.
5. Autonome droner med tilhørende sensorikk som aktivt overvåker vannkvalitet og tekniske komponenter.

I prosjektet skal det også utvikles et beslutningsstøttesystem kalt SOBIT, som skal kommunisere med de ulike sensorene og som blant annet styrer heving og senkning av bioskjermen.

Søker mener at innovasjonshøyden i prosjektet skiller seg fra andre utviklingskonsepter, ved at fokus er rettet mot forebygging og ikke behandling. «SalmoWell» representerer ifølge søker et teknologiløft som gir oppdrettsnæringen en alternativ produksjonsteknologi, som muliggjør forebygging av eksponering mot lusepåslag, AGD samt patogene bakterier og virus.

Fiskeridirektoratets vedtak (avslag)

Fiskeridirektoratet avsto søknaden 12. juli 2017 med begrunnelsen at konseptet ikke innebar «betydelig innovasjon», jf. forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) §§ 22 og 23b.

Departementet viser til Fiskeridirektoratets vedtak s. 8 som i stor grad oppsummerer hovedinnholdet i avslaget:

«Hvorvidt søknaden oppfyller vilkårene [i laksetildelingsforskriften § 23b annet ledd] er basert på en helhetsvurdering. Fiskeridirektoratet sin vurdering er at de tiltakene som er beskrevet i stor grad tar utgangspunkt i eksisterende teknologi. Å sette sammen kjente elementer på en ny måte kan i noen tilfeller innebære innovasjon, men Fiskeridirektoratet kan likevel ikke se at dette er tilfellet når det gjelder denne søknaden. Luseskjørt er allment tilgjengelig og utviklingen av bioskjermen vurderes å være en naturlig videreføring av dette. Bruk av ferskvannsløkk til bekjempelse av lus er også et tiltak som har vært under uttesting av andre aktører i lengre tid. Undervannsføring, avsaltingsteknologi og AUV-teknologi anses også å være allment tilgjengelig.

[...] Etter direktoratets vurdering er det ikke tilstrekkelig at man skisserer hvilken kjent teknologi man ønsker å ta utgangspunkt i og tilknytter seg leverandører av denne teknologien. Prosjektet må ha kommet lengre for å tildeles utviklingstillatelse.

[...] Søker har gjennom søknaden ikke i tilstrekkelig grad dokumentert hvordan de ulike delene av konseptet skal videreutvikles slik at de blir mer effektive enn eksisterende løsninger.

Selv om man legger til grunn at søknaden hadde vært bedre dokumentert, finner vi fortsatt at søknaden baserer seg på kjent teknologi, og at de foreslåtte tiltakene slik de fremgår av søknaden uansett ikke vil innebære betydelig innovasjon.»

Klagen og klageanførsler

SalmoTech påklaget avslaget 5. september 2017 (med utsatt klagefrist). Supplerende klage ble sendt 8. oktober 2018.

Klager fastholder at det omsøkte prosjektet faller inn under ordningen og formålet med utviklingstillatelser, og at konseptet «SalmoWell» innebærer betydelig innovasjon. Dette gjelder både konseptet som helhet, og for de enkelte av konseptets bestanddeler. Konseptet er å betrakte som en komplett produksjonsteknologi med helt andre avanserte egenskaper og reguleringsmekanismer enn dagens åpne merdanlegg. Klager mener videre at det ikke er foretatt en helhetlig vurdering av konseptet, og at vurderingene som knytter seg til de enkelte bestanddeler i konseptet i seg selv er uriktige.

Kravet om betydelig innovasjon må ta utgangspunkt i situasjonen på søknadstidspunktet. I dette tilfellet viser vedtaket og innstillingen med tydelighet at direktoratets samlede saksbehandlingstid på nærmere 2 år har blitt tillagt avgjørende materiell betydning i selskapets disfavør, ved at direktoratet viser til prosjekter/utttesting som har kommet til etter at klager innga sin søknad for å begrunne manglende innovasjonshøyde for de enkelte komponenter. Dette kan etter klagers syn ikke aksepteres.

Kravene til forsvarlig opplysning av saken og kravene til veiledning er ikke oppfylt, jf. forvaltningsloven §§ 11 og 17. Ved behandling av utviklingstillatelser strekker dette prinsippet seg etter klagers syn lenger; både med grunnlag i a) ordningens formål, b) at det ikke er oppstilt særlige vilkår for utformingen av søknaden i forskriften og c) den forvaltningspraksis som har utviklet seg ved behandling av utviklingstillatelser i den tidlige fase. Det er etter klagers oppfatning ikke tvilsomt at direktoratet, med en saksbehandlingstid på over ett år, burde gitt beskjed om mangler som direktoratet mener forelå, og gitt anledning til å supplere søknaden gjennom dialog med direktoratet. Verken forskriften eller veilederen oppstiller særlige og klare minimumskrav ved søknad om utviklingstillatelser, jf. retningslinjene side 3 der det fremgår hvilken dokumentasjon som "bør" foreligge ved søknaden. Det vises videre til at dokumentasjonen fra SalmoTech har satt forvaltningen i stand til å vurdere om vilkårene for å gi utviklingstillatelser er oppfylt, og at laksetildelingsforskriften ikke oppstiller særlige og ufravikelige dokumentasjonskrav for søknader om utviklingstillatelser.

Videre mener klager at de overfor nevnte saksbehandlingsfeilene også viser seg ved at vedtaket er innbyrdes tvetydig og inkonsekvent, når direktoratet på den ene siden har fremholdt at det omsøkte prosjektet ikke innehar tilstrekkelig (betydelig) innovasjon, og på

den annen side konkluderer med at søknaden ikke gir tilstrekkelig dokumentasjon til å vurdere nettopp dette.

Det bes på denne bakgrunn om at vedtaket omgjøres slik at departementet treffer vedtak (eller beslutning) om tilsagn av de 6 omsøkte utviklingstillatelser til et prosjekt som omfatter ferdigutvikling av konseptet SalmoWell, og at det innledes en videre prosess der det gjennom dialog med Fiskeridirektoratet vedtas målkriterier som sikrer hensiktsmessig gjennomføring av prosjektet i tråd med ordningens formål.

2 Departementets vurdering

Nærings- og fiskeridepartementet kan som klageinstans prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34.

Departementet har vurdert klagen, tilleggsinformasjon fra søker, innstilling fra Fiskeridirektoratet samt andre relevante dokumenter, og har kommet til at klagen ikke tas til følge.

Vurdering av «betydelig innovasjon»

Det følger av laksetildelingsforskriften § 23b første ledd første setning at:

«Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer.»

Vilkårene «betydelig innovasjon» og «betydelige investeringer» er kumulative, dvs. at begge vilkårene må være oppfylt for at man skal kunne tildeles utviklingstillatelser. Hvorvidt en aktør innvilges utviklingstillatelser bygger på en skjønnsmessig, faglig vurdering, jf. ordlyden i «kan» og *retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelser utarbeidet av Nærings- og fiskeridepartementet 12. januar 2016* (i det videre omtalt som «retningslinjene»).

Det må følgelig vurderes om konseptet «SalmoWell» innebærer «betydelig innovasjon», jf. laksetildelingsforskriften § 23b.

Vilkåret om «betydelig innovasjon» må sees i sammenheng med § 23b andre ledd hvor det fremkommer at sentralt for vurderingen er at:

«Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere.»

Det følger av retningslinjene at ordningen omfatter store prosjekter hvor næringen på egen hånd ikke ønsker eller har mulighet til å ta risikoen. Videre ligger listen for å få tildelt utviklingstillatelser høyt.

Ved vurderingen av om konseptet «SalmoWell» oppfyller kriteriet om betydelig innovasjon må departementet vurdere den teknologiske løsningen basert på det som presenteres i søknaden, i tillegg til innsendt tilleggsinformasjon. I likhet med Fiskeridirektoratet vil departementet først vurdere de ulike elementene i konseptet enkeltvis, før det til slutt gjøres en vurdering av helheten i prosjektet.

Departementet vurderer at utviklingen av *bioskjermen* er det mest sentrale i konseptet. Det er denne skjermen som danner en fysisk barriere mot de omkringliggende vannmassene, samt at den skal holde på brakkvannslaget inne i selve merdens øverste del.

I søknaden omtales bioskjermen som en robust konstruksjon som skal fungere som et effektivt skille mellom oppdrettsfisk og omliggende vannmiljø. Videre fremkommer det at ideen til bioskjermteknologien bygger på erfaringene fra bruk av dagens skjerm-løsninger (luseskjørt). Det som skiller denne teknologien fra eksisterende luseskjørt er etter søknaden at bioskjermen skal ha tilstrekkelig stivhet slik at den leder den ytre vannstrømmen rundt merden og fisken. I tillegg skal skjermen være fleksibel gjennom at den kan heves og senkes avhengig av eksterne faktorer som strøm, bølger, temperatur, alger, lus og annet. Av søknaden antydes det at bioskjermen skal dekke merden ned til 5-6 meters dyp. I forbindelse med klagen kommer det imidlertid frem at dybden på skjermen ikke er avklart, men det antydes av vedlagte dokumentasjon at den bør gå ned til 8-10 meter for å ha ønsket effekt.

Innenfor bioskjermen skal det etableres et brakkvannslag med en saltholdighet som gjør at lakselusen ikke vil feste seg på laksen. Det oppgis ulike intervaller for ønsket salinitet, men i hovedsak innenfor 10-20 promille.

I klagen reageres det på at direktoratet bruker begrepet «ferskvannsløkk» ettersom det er snakk om brakkvann. Klager bruker imidlertid også dette begrepet gjennomgående i sin søknad og vi bemerker at det klart går frem av direktoratets omtale og vurdering at det her er snakk om vann med lavere salinitet enn sjøvann – og altså ikke ferskvann.

Departementet deler direktoratets vurdering i at bruk av ferskvann for å skape et ugunstig miljø for lakselusen er en kjent og brukt metode i dagens oppdrettsnæring, for eksempel ved bruk av brønnbåt eller ferskvannsbasseng. Departementet anser at det ikke er noe som tilsier at det er større utfordringer knyttet til å etablere et brakkvannslag, enn et ferskvannslag. Det synes åpenbart for departementet at energikosten ved å redusere saltholdigheten til for eksempel 15 promille vil være betydelig lavere enn å avsalte sjøvann til ferskvann av drikkevannskvalitet. Dette er imidlertid ikke en avgjørende faktor i vurderingen av bruk av brakkvann i produksjonen.

Departementet merker seg også at Mattilsynet, med tanke på risiko for seleksjon av lus som tåler lavere saltholdighet, anser det som uforsvarlig å bruke ferskvann til avlusning på etterfølgende generasjoner av lakselus og anbefaler at metoden ikke brukes mer enn to ganger per år.

Utfordringen med at tradisjonelle luseskjørt kan deformeres ved vannstrøm over en viss hastighet er kjent. Departementet anser at utvikling av mer robuste skjørt, som for eksempel "bioskjermen", representerer en naturlig videreutvikling for å forbedre denne teknologien. Det er også andre søkere av utviklingstillatelser som har mer robuste luseskjørt som et sentralt element i sitt konsept, blant annet Aqua-Viva sitt konsept "Duo-Ring" som fikk avslag på sin klage 3. desember 2018:

«Departementet er enig med direktoratet i at konseptet medfører utvikling av teknologi og har eit visst nyheitselement. Departementet er likevel av den oppfatning at å utvikle eit tyngre meir robust skjørt som vert hengt på ein eigen flytering utanfor ei tradisjonell mer, er å rekne som ei naturleg vidareføring av dei luseskjørta som allereie er tilgjengelege i dag.»

I likhet med AquaViva sitt konsept med et mer robust luseskjørt anser departementet at SalmoTech sin «bioskjerm» er en naturlig videreføring av eksisterende teknologi.

I følge søknaden er «et viktig element i konseptet SalmoWell utvikling av ny fôrtildelingsteknologi og fôrtyper med tilpassede fysiske egenskaper.» Hva gjelder utvikling av nye fôrtyper fastslår retningslinjene at «ordningen er avgrenset til produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner, og den omfatter derfor ikke prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer». Utvikling av nye fôrprodukter kan dermed ikke vektlegges i vurderingen av søknaden.

Direktoratet viser i sitt avslag og innstilling til eksisterende teknologi for undervannsfôring og regulerbart utfôringspunkt. Departementet anser søknadens beskrivelse av dette som en naturlig videreføring av kjent teknologi, og ikke som betydelig innovasjon.

Avsaltingsanlegget vurderes av Fiskeridirektoratet å være en tilpasning/videreutvikling av eksisterende teknologi. Departementet deler direktoratets vurdering. Departementet legger til at det er naturlig å forvente et betydelig redusert energibehov når man ikke skal avsalte til drikkevannskvalitet, men kun en reduksjon i salinitet til rundt 15 promille.

I søknaden beskrives automasjonsprogrammet – SOBIT, som skal kommunisere med ulike sensoriske enheter. I tillegg å samle inn betydelige data for å få et bedre beslutningsgrunnlag skal systemet kunne automatiserte prosesser/tiltak som for eksempel stans i fôring, heving og senkning av Bioskjermen og økning i oksygentilførsel.

Departementet har i tidligere vedtak omhandlet både bruk av sensorer for å få et bedre beslutningsgrunnlag, samt automatisering av enkelte prosesser. Vi viser til vedtak 9. oktober 2018 som omhandler Eide Fjordbruk AS sitt konsept «Framsyn» som blant annet omhandlet bruk av autonomt luseskjørt:

«Departementet er enig i Fiskeridirektoratets vurdering når det gjelder at innhenting av data ikke vil påvirke fisken i anlegget på annen måte enn at det setter oppdretter i stand til å iverksette preventive tiltak. Departementet vurderer av den grunn at den

*skisserte overvåkning ved hjelp av ulike **sensorer** samt dataplattformen ikke kan anses som produksjonsteknologisk utstyr/installasjon i henhold til ordningen med utviklingstillatelser.»*

Og:

*«Når det gjelder luseskjørt, nedsenkbar nottak, føringssystem og notvasker er dette kjent og velbrukt utstyr i dagens oppdrettsnæring. Det at utstyret gjøres **autonomt** og tilføres enkelte andre nye funksjoner anser departementet som en naturlig videreføring av kjent teknologi og ikke som betydelig innovasjon.»*

Departementet ser at det er forskjeller mellom «SalmoWell» og Eide Fjordbruk sitt konsept «Framsyn». Likevel vil vurderingene knyttet til innhenting av data gjennom bruk av sensorer samt automatisering av kjent eller videreutviklet teknologi, også være gjeldende for klagers konsept.

Klager har også merknader knyttet til direktoratets vurdering av *droner*. Direktoratet skriver at teknologien bak den autonome undervannsfarkosten som søker ønsker å utvikle anses som eksisterende og kjent ettersom slike farkoster kan anskaffes på det kommersielle markedet. Klager bemerker på sin side at med en saksbehandlingstid på over ett år fra søknad ble inngitt kan det ha/har skjedd utvikling på markedet for droner etter at søknaden ble sendt. Klager anfører at vedtaket må bygge på tilgjengelig teknologi på søknadstidspunktet.

Departementet viser til retningslinjene som sier at ordningen med utviklingstillatelser er «en begrenset ordning som kun omfatter de store prosjektene som næringen selv ikke vil ta risikoen ved å realisere uten at staten bidrar ved tildeling av utviklingskonsesjoner.» Dersom den beskrevne teknologien faktisk utvikles uten den risikoavlastning som utviklingstillatelser skal gi, så faller grunnlaget for slik tildeling følgelig bort.

Konseptet «SalmoWell» er etter departementets vurdering en sammensetning av flere teknologier som det allerede eksisterer ulike varianter av. Tilpasninger og videreutvikling av blant annet luseskjørt, førsystemer, avsaltingsanlegg, bruk av brakkvann, bruk av sensorer, droner, beslutnings- og automasjonsprogrammet representerer kjente teknologier, men som samlet sett utgjør et nyhetselement. En naturlig videreutvikling av eksisterende teknologi vil imidlertid etter ordningen med utviklingstillatelser ikke representere betydelig innovasjon.

Konseptet «SalmoWell» innebærer etter dette ikke «betydelig innovasjon», jf. laksetildelingsforskriften § 23b.

Om forvaltningens veiledningsplikt og utrednings- og informasjonsplikt

Det stilles krav til forvaltningens utrednings- og informasjonsplikt i forvaltningsloven § 17, og det følger av første ledd at:

«[f]orvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes».

Det følger av praksis og juridisk teori at «så godt opplyst som mulig» ikke betyr at forvaltningen skal måtte utrede enhver sak til det maksimale. Økonomiske hensyn og saksbehandlingstid må også vektlegges. Partene må også ventes å legge frem informasjon de har tilgjengelig, som taler til partens fordel. I juridisk teori fremkommer det at det i visse tilfeller, også kan være en aktivitetsplikt for søker til å fremlegge opplysninger.

Forvaltningens veiledningsplikt fremkommer av forvaltningsloven § 11. Det er presisert i lovteksten at forvaltningens veiledningsplikt må «tilpasses det enkelte forvaltningsorgans situasjon og kapasitet». Veiledningsplikten må følgelig vurderes i henhold til den konkrete sak.

Tildeling av utviklingstillatelser er et betydelig gode fra statens side og søkerne er profesjonelle næringsaktører. Videre har man ikke et rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelser, selv om prosjektet medfører betydelige investeringer og innovasjon. Det klare utgangspunktet for søknader om utviklingstillatelser må derfor være at det er opp til søker selv å legge frem de opplysningene som man mener er relevante og nødvendige for saken.

Departementet er ikke enig i at forvaltningens veiledningsplikt og utrednings- og informasjonsplikt strekker seg lenger ved behandling av søknader om utviklingstillatelser, slik klager anfører. Søknadene om utviklingstillatelser er svært forskjellig, og hva som er relevant informasjon i den aktuelle saken vil følgelig variere. Det er vanskelig for Fiskeridirektoratet å etterspørre konkret og relevant informasjon, herunder tekniske vurderinger, dersom prosjektet er mangelfullt beskrevet. Når det stilles tydelige krav om utvikling av *ny teknologi* og *betydelig innovasjon* i forskrift og i retningslinjene, bør det være klart for søker at det kreves nødvendige beskrivelser i søknaden for å understøtte at omsøkt konsept oppfyller kravene for dette.

Vi viser for øvrig til Fiskeridirektoratets oversendelsesbrev 22. juni 2018 s. 6 hvor det fremkommer at:

«Fiskeridirektoratet etterspør i enkelte tilfeller supplerende opplysninger fra søker. Dette er imidlertid hvor vi anser det for å være et behov for å utdype prosjektbeskrivelsen som allerede finnes i søknaden. Dette forutsetter imidlertid at dokumentasjonen som allerede ligger ved søknaden holder et visst minimumsnivå. Vi har også hentet inn supplerende opplysninger i saker hvor vi har avklart at konseptet faller innenfor ordningen med utviklingstillatelser, men hvor vi eksempelvis trenger mer informasjon om økonomien i prosjektet for å være sikker på at søker oppfyller vilkårene for å få tillatelse

Etter Fiskeridirektoratets vurdering er det klart at søker selv har et ansvar for å opplyse søknaden og levere relevant dokumentasjon. Fiskeridirektoratet kan ikke se at det i denne saken foreligger brudd på veilednings- og utredningsplikten.»

Departementet deler Fiskeridirektoratets syn om at både utrednings- og veiledningsplikten er oppfylt i denne saken.

Likhetsprinsippet og usaklig forskjellsbehandling

Klager viser til at søkerne må gis lik mulighet for å kunne møte/føre dialog med Fiskeridirektoratet før vedtak treffes, jf. det ulovfestede likhetsprinsipp ved offentlig saksbehandling. Det anføres også at det foreligger usaklig forskjellsbehandling ved at søker ikke har fått samme mulighet til dialog/avklaringer som andre søkere, der teknisk dokumentasjon er etterlyst.

Departementet kan ikke se at Fiskeridirektoratet har behandlet SalmoTech på noen dårligere måte enn andre søkere. Det er her tale om en ordning med svært ulike søknader grunnet svært ulike konsept og stadier i konseptene, og det er klart at en prosess rundt dette ikke vil kunne være helt lik. Etter departementets syn foreligger det ikke brudd på det ulovfestede likhetsprinsipp, eller usaklig forskjellsbehandling, ved direktoratets behandling av SalmoTech sin søknad.

«Tvetydig og inkonsekvent vedtak»

Klager anfører at de overfor nevnte saksbehandlingsfeilene også viser seg ved at vedtaket er innbyrdes tvetydig og inkonsekvent, når direktoratet på den ene siden har fremholdt at det omsøkte prosjektet ikke innehar tilstrekkelig (betydelig) innovasjon, og på den annen side konkluderer med at søknaden ikke gir tilstrekkelig dokumentasjon til å vurdere nettopp dette.

Det fremgår av Fiskeridirektoratets avslag 12. juli 2017 på s. 8 at:

«[...] Søker har gjennom søknaden ikke i tilstrekkelig grad dokumentert hvordan de ulike delene av konseptet skal videreutvikles slik at de blir mer effektive enn eksisterende løsninger.

Selv om man legger til grunn at søknaden hadde vært bedre dokumentert, finner vi fortsatt at søknaden baserer seg på kjent teknologi, og at de foreslåtte tiltakene slik de fremgår av søknaden uansett ikke vil innebære betydelig innovasjon.»

Departementet er ikke enig i at vedtaket er tvetydig. Fiskeridirektoratet skriver at konseptet ikke er tilstrekkelig dokumentert, men dersom de foreslåtte tiltakene «slik de fremgår av søknaden» hadde vært bedre dokumentert, hadde konseptet uansett ikke oppfylt vilkåret om betydelig innovasjon.

3 Vedtak

Fiskeridirektoratets avslag 12. juli 2017 på søknad om 6 utviklingstillatelser opprettholdes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages jf. forvaltningsloven § 28.

Det settes som vilkår at mulig søksmål om vedtaket er gyldig eller krav om erstatning som følge av vedtaket, skal tas ut innen seks måneder fra det tidspunkt vedtaket kommer frem, jf. laksetildelingsforskriften § 28c.

Med hilsen

Vidar Landmark
ekspedisjonssjef

Martin H. Bryde
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Fiskeridirektoratet